

بررسی آلودگی لاروها و پس نوزادهای میگوی سفید هندي (*Penaeus indicus*) ، به مژه داران پایه دار در یکی از مراکز تکثیر میگوی چوبیده آبادان

• رحیم پیغان

دانشیار بخش بیماریهای آبیان گروه علوم درمانگاهی ، دانشکده دامپزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز

• پوریا پی آفرین

دانش آموخته دانشکده دامپزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز

تاریخ دریافت: مرداد ماه ۱۳۸۴ تاریخ پذیرش: دی ماه ۱۳۸۶

Email : rpeyghan@yahoo.com

چکیده

انگل‌های مژه‌دار، از عوامل انگلی آسیب‌رسان به صنعت شیلات می‌باشند که چه به صورت مستقیم (با اتصال به بدن میگو و جلوگیری از پوست اندازی) و چه به صورت غیر مستقیم (بواسطه کاهش اکسیژن آب) دارای اهمیت بسیاری می‌باشند. اولین گزارش آلودگی به مژه داران پایه دار توسط مخیر (۱۳۷۳) در دو گونه از میگوهای خلیج فارس صورت گرفت (۳). از دیگر تحقیقاتی که در زمینه انگل‌های میگو صورت گرفته، بررسی تمجیدی و داوودی در سال ۱۳۷۴ در منطقه چوبیده آبادان می‌باشد که وجود زوتامنیوم، اپیستیلیس، تریکودینا و ورتیسلا در پوست و آب شش میگوهای پرورشی این منطقه گزارش گردید (۱). حقوقی و همکاران (۱۳۸۰) نیز این مژه داران را در میگوهای پرورشی منطقه چوبیده آبادان گزارش نمودند با این حال در مورد آلودگی لاروها و پس نوزادهای میگوی سفید هندي به این مژه داران گزارشی وجود ندارد (۲). از میگوهای منطقه چابهار نیز در سال ۱۳۷۹ مژه‌دارانی مشاهده گردید. عقیده Overstreet (۱۹۷۳) بر این است که تراکم میگو در مراکز تکثیر و پرورش با تراکم زوتامنیوم‌ها رابطه مستقیم دارد (۶). Brown نیز در سال ۱۹۹۳ یکی از عوامل انسداد رشته‌های آب ششی را وجود زوتامنیوم و تریکودینا در آب شش‌ها می‌داند (۴). Jonson در سال ۱۹۹۵ نیز زوتامنیوم‌ها را هم سفرگان بیرونی میگو نامیده است که در تعداد کم مشکلی برای میگو ایجاد نمی‌کنند (۵). در سال‌های اخیر طبق گفته کارشناسان و تکنسین‌های تکثیر میگو، مشکل آلودگی لاروها میگو در مراکز تکثیر مطرح بوده است با این حال گزارش مستندی مبنی بر نوع مژه داران در مراکز تکثیر آبادان، شدت و محل آلودگی و مرحله میگوی مبتلا وجود ندارد. لذا برای پاسخ گویی به این سوالات، بررسی حاضر در جهت تعیین نوع مژه‌داران، محل اتصال و شدت آلودگی آنها در مراحل مختلف لاروی پس نوزادی در یک دوره تکثیر میگو انجام گردید است. در این تحقیق، در طی مراحل نمونه گیری، ۳۴۵ قطعه لارو و پس نوزاد، شامل ۵۰ قطعه ناپلی، ۷۰ قطعه پروتوزوآ (زوآ)، ۱۰۰ قطعه مایسیس و ۱۲۵ قطعه پس نوزاد گرفته شد. در بررسی مراحل ناپلی و پروتوزوآ، هیچ گونه آلودگی به مژه داران سطحی زی مشاهده نگردید. در بررسی مراحل مایسیس و پس نوزاد آلودگی نسبتاً خفیفی به مژه داران مشاهده گردید به طوری که در مرحله مایسیس دو مورد (۲٪) و در مرحله پس نوزاد، ۵ مورد (۴٪) آلودگی کوتیکول پوست به مژه داران پایه دار دیده شد. مژه‌داران مشاهده شده، زوتامنیوم و ورتیسلا تشخیص داده شدند. زوتامنیوم دارای حداکثر ۳ بدنه سلولی بوده که بر روی یک پایه قرار گرفته بودند. پایک‌های این مژه دار از نوع انقباضی بوده است. در ورتیسلا هر بدنه سلولی بر یک پایه مجزا قرار داشت. این مژه دار نیز دارای پایه انقباضی بود. محل مشاهده و استقرار این مژه داران متفاوت بوده و شامل قسمت‌های مختلف بدن آنها از جمله بین پاهای حرکتی و شنا، ناحیه تلسون، سرسینه و پایه چشمی بوده است. در این تحقیق هیچ گونه مژه‌داری بر سطح آب شش‌ها مشاهده نگردید. شدت کم آلودگی به مژه داران در در این تحقیق ممکن است بدلیل کنترل موفق این مژه داران در کارگاه مورد مطالعه باشد و ممکن است در سال‌های بعد بنا به تغییرات آب و هوایی و شرایط دیگر، با آلودگی بسیار بالاتری مواجه شده که برای لاروها مشکل ساز باشد لذا بایستی همواره این مژه داران مورد توجه قرار گیرند. در بررسی محل اتصال مژه داران به بدن میگو نیز با توجه به تعداد و شدت کم آلودگی، نمی‌توان بررسی آماری روی نمونه‌ها انجام داد با این حال به نظر می‌رسد این مژه داران در محل اتصال به بدن میگو به محل خاصی تمایل نشان نمی‌دهند و در نواحی مختلف بدن میگو می‌توانند مستقر شوند.

کلمات کلیدی: میگو، لارو، آبادان، مژه دار، مرکز تکثیر

